

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 "Менеджмент"

на тему: «Управління розвитком аграрного підприємства»

Виконавець:
студент факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій
Кобилянська Валерія Олександрівна _____
/підпис/

Науковий керівник:
викладач
Горбатюк Валентина Вікторівна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми: розвиток аграрного сектору у сучасних умовах залишається актуальним з огляду на існуючі виклики та можливості, що стоять перед функціонуванням сільськогосподарськими підприємствами в умовах воєнного стану. Аграрні підприємства відіграють ключову роль у забезпеченні продовольчої безпеки, що є особливо важливим у контексті глобальних змін клімату, демографічного зростання та економічних коливань.

Крім того, актуальність управління розвитком аграрного підприємства підсилюється необхідністю реагування на сучасні виклики, такі як війна, економічні кризи та екологічні загрози.

Мета дослідження: вивчення теоретичних основ управління розвитком підприємства та розробка пропозицій щодо управління розвитком аграрного підприємства.

Завдання дослідження :

1. Визначити поняття управління розвитком підприємства та з'ясувати сучасні аспекти управління розвитком аграрних підприємств України.
2. Визначити основні тенденції аграрного ринку України.
3. Проаналізувати поточний стан підприємства ТОВ «Нива»
4. Визначити напрямок розвитку ТОВ «Нива» та розробити пропозиції для оптимізації діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження: ТОВ «Нива».

Предмет дослідження: процес управління розвитком аграрного підприємства на прикладі ТОВ «Нива».

Методи дослідження: у роботі використано методику аналізу М. Портера для визначення основних тенденцій ринку та виявлення ключових факторів, що впливають на конкурентоспроможність ТОВ «Нива». Матриця БКГ для оцінки асортиментного портфеля підприємства та визначення стратегічних напрямів розвитку. Матриця Ансоффа для визначення стратегії розвитку підприємства на основі аналізу умов ринку. Метод побудови карти стратегічних груп для визначення конкурентної позиції на ринку серед ключових конкурентів.

Інформаційна база: фінансова звітність підприємства ТОВ «Нива», статут та організаційна структура ТОВ «Нива», актуальні наукові публікації з обраної тематики, інтернет-джерела, дані державної служби статистики, Верховної ради України.

Структура та обсяг роботи: Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 79 сторінок. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 34 таблиці, 13 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи управління розвитком підприємства» визначено поняття управління розвитком підприємства, розглянуто особливості процесу управління розвитком підприємства та з'ясовано сучасні аспекти управління розвитком аграрних підприємств України.

У другому розділі «Удосконалення процесу управління розвитком підприємства ТОВ «Нива»» проведено аналіз аграрного ринку України, а також аналіз підприємства ТОВ «Нива» та його фінансового стану. Визначено напрямок розвитку підприємства. Підприємству запропоновано вийти на внутрішній ринок борошна. Для цього необхідно закупити крафтовий млин та лінію для фасування готової продукції в паперову упаковку вагою 1 кг. Розраховано економічну ефективність інвестиційного проекту – чистий прибуток 112,1 тис.грн вже на першому році реалізації.

ВИСНОВКИ

Після проведення дослідження було сформовано такі висновки:

1. Управління розвитком підприємства – це стратегічний і цілеспрямований процес, який включає планування, організацію, стимулювання та контроль діяльності підприємства з метою його постійного вдосконалення, адаптації до змін умов ринку та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності та сталості. Процес управління розвитком

підприємства можна розглядати з позиції системного та процесного підходів. В першому випадку важливо виокремити складові системи управління розвитком підприємства. Проведений аналіз дозволив виокремити чотири такі складові: планування, організація, мотивація та контроль. З позиції процесного підходу управління розвитком необхідно розглядати як певний процес, що складається з наступних етапів: діагностика управління розвитком; оцінка і аналіз факторів зовнішнього середовища; постановка проблеми; розробка альтернативних варіантів; прийняття рішення; реалізація рішення та контроль та оцінка результатів. Специфіка управління розвитком аграрних підприємств обумовлена цілою низкою викликів: від зменшення кількості суб'єктів господарювання на ринку та загострення конкуренції, до негативному впливу погодних умов. В 2022 р. всі ці проблеми посилюються в зв'язку з війною, яка додала нові: втрата матеріальної бази та земельних ресурсів через окупацію, підвищення ризиків тощо.

2. Аналіз зовнішнього середовища ТОВ «Нива» проводився відповідно до моделі конкурентних сил Портера. Найвищий вплив на діяльність підприємства має рівень внутрішньогалузевої конкуренції. Весь вироблений товар підприємства є стандартизованим та залежним від попиту на зовнішньому ринку. Ризик входу нових гравців є середнім. Нові компанії з'являються лише у випадку поглинання або об'єднання через обмеженість земельних ресурсів. Ринкова влада покупців має середні ризики (при уході ключових клієнтів - значне падіння продажів). Низький рівень загроз з боку постачальників. Товари-замінники мають середній рівень впливу, компанія має пропозицію на ринку, аналоги якої існують, але їх частка на ринку мала

3. ТОВ «Нива» має значний досвід функціонування на ринку сільськогосподарської продукції та спеціалізується на виробництві та реалізації зерна пшениці та кукурудзи, а також насіння соняшника. За останні три роки обсяги отриманих доходів та витрат мали тенденцію до скорочення. Водночас перевищення темпів росту витрат над доходами привели до скорочення валового та чистого прибутку в динаміці. В свою чергу це обумовило погіршення

ефективності діяльності підприємства та відобразилося на показниках рентабельності. На основі проведення SNW- аналізу ми визначили, що сильними сторонами підприємства є технологічність та конкурентна позиція на ринку. До слабких сторін входить його фінансовий стан та маркетинг.

4. На основі побудови матриці БКГ, ми визначили перспективний напрямок розвитку підприємства - зерно пшениці. За результатами порівняння можливих стратегій за методикою І.Ансоффа визначено, що для ТОВ «Нива» неможливою є стратегія розвитку ринку. При цьому підприємство може обрати стратегію подальшого проникнення на ринок. Найбільш можливими для підприємства видається стратегія диверсифікації - вихід на новий ринок з новим товаром. Для того, щоб реалізувати цю стратегію підприємству необхідно закупити нове обладнання. Обґрунтовано доцільність реалізації стратегії диверсифікації для покращення ситуації на ТОВ «Нива» щодо управління розвитком, за рахунок виходу на внутрішній ринок борошна. Для реалізації зазначеної стратегії необхідним є закупити крафтовий млин та лінію для фасування готової продукції в паперову упаковку вагою 1 кг. На основі проведених розрахунків, ми визначили, що реалізація розроблених заходів принесе підприємству дохід 2690,1 тис.грн, а термін окупності - 2,03 роки, тому реалізація проекту є доцільною .

АНОТАЦІЯ

Кобилянська В.О. «Управління розвитком аграрного підприємства
(на прикладі ТОВ «Нива»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «073 Менеджмент».

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі розглянуто теоретичні основи управління розвитком підприємства, досліджено особливості процесу управління розвитком підприємства та сучасні аспекти управління розвитком аграрних підприємств.

Проаналізовано аграрний ринок України та визначено основні його тенденції. Здійснено аналіз підприємства ТОВ «Нива» та його фінансового стану. Визначено напрямки розвитку ТОВ «Нива».

Розроблено заходи щодо оптимізації управління розвитком підприємства, а саме – вихід на внутрішній ринок борошна шляхом закупки крафтового млина та лінії для фасування готової продукції в паперову упаковку.

Ключові слова: розвиток, управління розвитком, конкурентоспроможність, аграрне підприємство.

ANNOTATION

Kobylyanska V.O. "Management of the development of an agricultural enterprise (on the example of Niva LLC)".

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «073 Management».

Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work examines the theoretical foundations of enterprise development management, investigates the peculiarities of the enterprise development management process and modern aspects of agricultural enterprise development management.

The agricultural market of Ukraine was analyzed and its main trends were determined. An analysis of Niva LLC and its financial condition was carried out. The direction of development of "Niva" LLC has been determined.

Measures have been developed to optimize the management of the enterprise's development, namely, entering the domestic flour market by purchasing a craft mill and a line for packaging finished products in paper packaging.

Keywords: development, development management, competitiveness, agrarian enterprise.